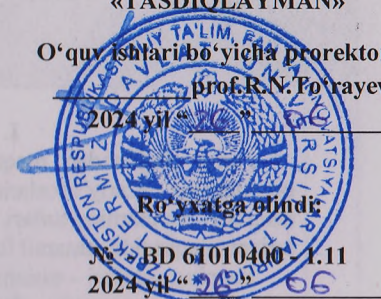

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ DAVLAT UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»

O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
prof. R. N. To‘rayev

№ BD 61010400-1.11
2024 yil 11.11

TURIZM RESURSLARI

FANIDAN

O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi: 1000000-Xizmatlar
Ta‘lim sohasi: 1010000- Xizmat ko‘rsatish sohasi
Ta‘lim yo‘nalishi: 61010400 – Turizm (faoliyat yo‘nalishlari bo‘yicha)

Termiz – 2024

6.	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none">Tuxliyev I.S., Hayitboyev R. va boshq. “Turizm asoslari”. Darslik. T.: “Fan va texnologiya”, 2014 y.Mamatqulov M.X. Bektemirov A.B., Tuxliyev I.S. “Xalqaro turizm” Darslik. Toshkent. 2009 y.Hayitboyev R. va boshq. “Turizm marshrutlarini ishlab chiqish” O‘quv qo‘llanma. Samarqand, 2016 y. <p style="text-align: center;">Qo‘shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none">O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 27-iyuldagi “Turizm yo‘nalishidagi islohotlarni yanada jadallashtirish va sohada davlat boshqaruvi tizimini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida” PQ-238-sonli Qarori.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 28-fevraldagi “2022 — 2026-yillarga mo‘ljallangan yangi O‘zbekistonning Taraqqiyot Strategiyasini “Insonga e‘tibor va sifatli ta‘lim yili”da amalga oshirishga oid davlat dasturi to‘g‘risida” PF-27-sonli Farmoni.Raximov Z.O., Xaitboyev R., Ibadullayev N.E., Safarov B.Sh. Turopereyting. O‘quv qo‘llanma. - T.: “Fan va texnologiya”, 2018.
7.	O‘quv dasturi Termiz davlat universiteti o‘quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 26- iyundagi 11- sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan.
8.	<p style="text-align: center;">Fan/modul uchun ma’sullar:</p> <p>O.A.Abdug‘aniyev Termiz davlat universiteti “Iqtisodiyot va turizm” fakulteti dekani, iqtisod fanlari doktori (DSc), professor.</p> <p>G.M.Abdulxayeva Termiz davlat universiteti, «Turizm va mehmonxona xo‘jaligi» kafedrası mudiri, iqtisodiyot fanlari falsafa doktori, dotsent.</p> <p>S.Yu.Pulatova Termiz davlat universiteti, «Turizm va mehmonxona xo‘jaligi» kafedrası katta o‘qituvchisi, PhD.</p>
9.	<p style="text-align: center;">Taqrizchilar:</p> <p>Otamurodov Sh.N. - Termiz iqtisodiyot va servis universiteti xalqaro hamkorlik bo‘yicha prorektori, i.f.d. (DSc), dotsent.</p> <p>To‘rayev Z.N. – Termiz iqtisodiyot va servis universiteti O‘MB boshlig‘i iqtisod fanlari falsafa doktori (PhD), dotsent.</p>

Fan/modul kodi TR13412	O'quv yili 2024-2025	Semestr 3-4	Kreditlar 6/6	
Fan/ modul turi majburiy	Ta'lim tili O'zbek	Haftadagi dars soatlari 4/6		
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama
	Turizm resurslari	72/72	216	360
2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsadi - talabalarga turistik resurslar to'g'risida bilimlarning nazariy asoslarini, shuningdek, mintaqalarda joylashgan turistik resurslar va ularning turlari haqida ma'lumotga ega bo'lish, hamda ulardan turizm maqsadida samarali foydalanish bo'yicha bilimlarini o'rgatishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi – turizm resurslari haqida tushuncha berish. Ushbu turistik resurslardan samarali foydalanish imkoniyatlarini o'rganish, turistik resurslarni mintaqalar bo'yicha joylanishini, turistik resurslarni guruhlarga bo'lish haqida talabalarga tushuncha berishdir.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1 - mavzu. "Turizm resurslari" fanining maqsadi va vazifalari</p> <p>"Turizm resurslari" tushunchasining ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati. Fanning maqsadi va vazifalari. Fanning predmeti va mazmuni. Turizm sohasining mamlakatlar iqtisodiyotida tutgan o'rni. Mintaqalarda turizmni rivojlantirishning maqsadi va vazifalari. Mustaqillikka erishgandan keyingi davrlarda O'zbekiston hukumatining turizm sohasiga e'tibor qaratishi. "O'zbekiston Respublikasi Turizmni rivojlantirish davlat qo'mitasi"ning tashkil etilishi. O'zbekiston milliy iqtisodiyotini rivojlantirishda turizmning roli.</p> <p>2 - mavzu. Turizmning ijtimoiy-iqtisodiy resurslari, ularning mintaqani rivojlantirishdagi ahamiyati</p> <p>Turizm resurslarining iqtisodiy mazmuni va iqtisodiyotdagi ahamiyati. Turizmni barqaror rivojlanishida turizmning iqtisodiy mazmuni. Turizmning ijtimoiy mazmuni, uning jamiyatdagi shakllanishi va rivojlanishidagi o'rni. O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy hayotida turizmning ahamiyati.</p> <p>3 - mavzu. Turistik resurslari tasnifi</p> <p>Turistik resurslar tushunchasining mohiyati va ahamiyati. Turistik resurslarning o'ziga xos xususiyatlari. Turistik resurslar tasnifi va ularga qo'yiladigan talablar. Turistik resurslar tasnifiga yondashuvlar.</p> <p>4 - mavzu. Turizmning rivojlanishga ta'sir etuvchi omillari</p> <p>Barqaror va o'zgaruvchi omillar. Tabiiy iqlimiy, geografik, madaniy-tarixiy omillar. Siyosiy, ijtimoiy-demografik, moliyaviy-iqtisodiy va texnikaviy omillar.</p>			

<p>Tashqi va ichki omillar. Mintaqaviy turizmni rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar.</p> <p>5 - mavzu. Turistik resurslaridan foydalanish imkoniyatlarini baholash</p> <p>Turizmning o'ziga xos asosiy belgilari. Turizm resurslaridan samarali foydalanish, va ularni baholashni ahamiyati. Turistik resurslarni miqdor va sifat jihatidan baholash. Miqdor jihatidan baholash hislatlari. Sifat jihatidan baholash belgilari.</p> <p>6 - mavzu. Ekologik turizmni rivojlantirish resurslari va ulardan foydalanish</p> <p>Ekoturizmning tutgan o'rni va roli. O'zbekiston turistik mintaqalarining ekoturistik salohiyati va uning o'ziga xos xususiyatlari. Ekoturizmni rivojlantirishda tabiatni alohida muhofaza qilinadigan hududlarning o'rni. Mintaqalarda joylashgan qo'riqxonalar va ulardan ekoturizmga foydalanish imkoniyatlari.</p> <p>7 - mavzu. Ziyorat turizmi markazlari va ularni rivojlantirish resurslari</p> <p>Ziyorat turizmi tushunchasi. Mintaqadagi muqaddas ziyoratgohlar. Islom dini ziyoratgoh va markazlari. Mintaqalarda boshqa dinlar ziyoratgohlari. Diniy telerantlik. Mintaqalarda joylashgan ziyoratgohlar.</p> <p>8 - mavzu. Qishloq turizmini rivojlantirish resurslari</p> <p>Qishloq turizmi tushunchasi. Qishloq joylarida turizmni rivojlantirish imkoniyatlari. Agroturizm turlari. Sport madaniy tanishuv, fermerchilik. Ish yuzasidan faoliyat, ekologik agroturizm. Mintaqalarda agroturizmni rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>9 - mavzu. Rekreatsiya resurslaridan foydalanishning ekologik- iqtisodiy xususiyatlari</p> <p>Rekreatsiya resurslari tushunchasi. Tabiiy, antropogen rekreatsiya resurslari. Ekologik sig'im. Rekreatsiya resurslarini muhofaza qilish. Rekreatsiya resurslaridan foydalanishning iqtisodiy xususiyatlari. Rekreatsiya infratuzilmasi. Noyob tabiat yodgorliklari.</p> <p>10-mavzu. Turizm industriasini rivojlantirishda Buyuk Ipak yo'lining ahamiyati</p> <p>Turizm industriasida moyillik tushunchasi. Buyuk ipak yo'li davlatlari va loyiha. Metodologiya va natijalar. Guruh tahlili natijalari. Sayohat va turizm raqobatbardosh ustunlari T-Test natijalari. Sayohat va turizm biznes muhit va infratuzilma indeksi. Sayohat va turizm insoniy, madaniy va mabiiy resurslar indeksi. Sayohat va turizm indeksida davlatlarning ish qiyosi.</p> <p>11-mavzu. Markaziy Osiyo turizmi imkoniyatlarini tadqiq qilish</p> <p>Qozog'istonda turizm industriasini raqobatbardoshligi. Qozog'istondagi asllik (tabiiy) va ekomadaniy turizmning rivojlanishi: salohiyati va muammolari. Turkmaniston turizmi. Marv: Qadimiy jannatning poytaxt vohasi. Qirg'iziston turizmi.</p> <p>12 - mavzu. O'zbekistonni turistik rayonlashtirish xususiyatlari</p>

Hududiy rekreatsion tizimlari (XTM) rekreatsiya maqsadida rayonlashtirish. Turistik rayonlashtirishda ijtimoiy, iqtisodiy, geografik va ekologik jihatlariga e'tibor qaratilishi. Mintaqaviy turistik rayonlashtirishning tajribasi. O'zbekistonda turistik rayonlashtirishda yondashuvlar. O'zbekistonning turistik rayonlari – Toshkent turistik rayoni, Farg'ona turistik rayoni, Mirzacho'l tursitik rayoni, Samarqand turistik rayoni, Buxoro-Qizilqum turistik rayoni Janubiy turistik rayon. Quyi Amudaryo turistik rayoni.

13 - mavzu. Toshkent turistik mintaqasi resurslari

Toshkent turistik mintaqasining mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy hayotidagi o'mi. Mintaqada turizmning rivojlanish tendensiyalari. Mintaqaning turistik resurslari salohiyati.

14 - mavzu. Samarqand turistik mintaqasi resurslari

Samarqand: Barcha shaharlar qirolichasi. Samarqand turistik mintaqasining mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy hayotidagi o'mi. Mintaqada turizmning rivojlanish tendensiyalari. Mintaqaning turistik resurslari salohiyati.

15 - mavzu. Buxoro-Navoiy turistik mintaqasi resurslari

Buxoro: Shaharlar malikasi. Buxoro-Navoiy turistik mintaqasining mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy hayotidagi o'mi. Mintaqada turizmning rivojlanish tendensiyalari. Mintaqaning turistik resurslari salohiyati.

16 - mavzu. Xorazm turistik mintaqasi resurslari

Xiva: Cho'llarda saqlangan madaniy meros. Xorazm turistik mintaqasining mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy hayotidagi o'mi. Mintaqada turizmning rivojlanish tendensiyalari. Mintaqaning turistik resurslari salohiyati. Mintaqada turizm turlarini rivojlantirish imkoniyatlari.

17 - mavzu. Farg'ona turistik mintaqasi resurslari

Farg'ona turistik mintaqasining mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy hayotidagi o'mi. Mintaqada turizmning rivojlanish tendensiyalari. Mintaqaning turistik resurslari salohiyati.

18 - mavzu. Jizzax-Sirdaryo turistik mintaqasi resurslari

Jizzax-Sirdaryo turistik mintaqasining mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy hayotidagi o'mi. Mintaqada turizmning rivojlanish tendensiyalari. Mintaqaning turistik resurslari salohiyati.

19 - mavzu. O'zbekistonning janubiy turistik mintaqasi resurslari

O'zbekistonning janubiy turistik mintaqasining mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy hayotidagi o'mi. Mintaqada turizmning rivojlanish tendensiyalari. Mintaqaning turistik resurslari salohiyati.

20 - mavzu. Qoraqalpog'iston turistik mintaqasi resurslari

Qoraqalpog'iston turistik mintaqasining mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy hayotidagi o'mi. Mintaqada turizmning rivojlanish tendensiyalari. Mintaqaning turistik resurslari salohiyati.

21 - mavzu. Dunyo mamlakatlari turizm resurslari

Osiyo mamlakatlari turistik resurslari. Yevropa mamlakatlari turistik resurslari. Shimoliy va Janubiy Amerika mamlakatlari turistik resurslari. Afrika mamlakatlari turistik resurslari. Avstraliya turizm resurslari.

22-mavzu. Mintaqalarning madaniy-tarixiy merosi, ulardan foydalanish va muhofaza qilish

Jahon madaniy-tarixiy merosini saqlashda YUNESKO va Butunjahon turistik tashkilotining BTT o'mi. Mintaqalarda madaniy-tarixiy merosdan foydalanish va muhofaza qilish tadbirlari. Shaharlardagi arxitektura yodgorliklari va tabiatda geoturistik yodgorliklar va ulardan foydalanish. Mintaqalarda madaniy merosda etnografiya, urf-odatlar va an'analarni tutgan o'mi. Mintaqalarda mavjud muzeylar va ulardan foydalanish.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

1. "Turizm resurslari" fanining maqsadi va vazifalari
2. Turizmning ijtimoiy-iqtisodiy resurslari, ularning mintaqani rivojlantirishdagi ahamiyati
3. Turistik resurslari tasnifi
4. Turizmning rivojlanishga ta'sir etuvchi omillari
5. Turistik resurslaridan foydalanish imkoniyatlarini baholash
6. Ekologik turizmni rivojlantirish resurslari va ulardan foydalanish
7. Ziyorat turizmi markazlari va ularni rivojlantirish resurslari
8. Qishloq turizmini rivojlantirish resurslari
9. Rekreatsiya resurslaridan foydalanishning ekologik– iqtisodiy xususiyatlari
10. Turizm industriyasini rivojlantirishda Buyuk Ipak yo'lining ahamiyati
11. Markaziy Osiyo turizmi imkoniyatlarini tadqiq qilish
12. O'zbekistonni turistik rayonlashtirish xususiyatlari
13. Toshkent turistik mintaqasi resurslari
14. Samarqand turistik mintaqasi resurslari
15. Buxoro-Navoiy turistik mintaqasi resurslari
16. Xorazm turistik mintaqasi resurslari
17. Farg'ona turistik mintaqasi resurslari
18. Jizzax-Sirdaryo turistik mintaqasi resurslari
19. O'zbekistonning janubiy turistik mintaqasi resurslari
20. Qoraqalpog'iston turistik mintaqasi resurslari
21. Boshqa mintaqalar turizm resurslari
22. Mintaqalarning madaniy-tarixiy merosi, ulardan foydalanish va muhofaza qilish

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

1. Mustaqillikka erishgandan keyingi davrlarda O'zbekiston hukumatining turizm sohasiga e'tibor qaratishi.
2. "O'zbekiston Respublikasi Turizmni rivojlantirish davlat qo'mitasi"ning tashkil etilishi.
3. O'zbekiston milliy iqtisodiyotini rivojlantirishda turizmning roli
4. Turistik resurslar tasnifi va ularga qo'yiladigan talablar.
5. Turizm resurslaridan samarali foydalanish, va ularni baholashni ahamiyati.

6. O'zbekiston turistik mintaqalarining ekoturistik salohiyati va uning o'ziga xos xususiyatlari
7. Mintaqalarda joylashgan qo'riqxonalar va ulardan ekoturizm foydalanish imkoniyatlari
8. Agroturizmni rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari
9. Toshkent mintaqada turizmning rivojlanish tendensiyalari
10. Buxoro-Navoiy turistik mintaqasining mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy hayotidagi o'rni
11. O'zbekistonning janubiy turistik mintaqasi resurslari
12. Avstraliya ekoturizm resurslari
13. Afrika mamlakatlari ekoturizm resurslari
14. Butunjahon turistik tashkiloti BTT
15. Mintaqalarda mavjud muzeylar va ulardan foydalanish

V. Kurs ishini tashkil etish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar

Fan bo'yicha kurs ishi. Ushbu fandan kurs ishi o'quv rejada rejalashtirilgan.

Kurs ishi uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. O'zbekiston milliy iqtisodiyotini rivojlantirishda turizmning roli.
2. Mintaqalarda madaniy merosda etnografiya, urf-odatlar va an'analarni tutgan o'rni.
3. Mintaqalardagi muqaddas ziyoratgohlar va ularning ijtimoiy-ahamiyati.
4. Islom dini ziyoratgoh va markazlari.
5. Ekologik turizmni rivojlantirish resurslari va ulardan foydalanish
6. Turistik resurslar tasnifi va ularga qo'yiladigan talablar.
7. Turizmning ijtimoiy mazmuni, uning jamiyatdagi shakllanishi va rivojlanishidagi o'rni.
8. Mintaqalarda joylashgan qo'riqxonalar va ulardan ekoturizm foydalanish imkoniyatlari.
9. Tabiiy, antropogen rekreatsiya resurslari.
10. Turistik resurslar tushunchasining mohiyati va ahamiyati.
11. Turistik resurslarning o'ziga xos xususiyatlari.
12. Osiyo mamlakatlari turistik resurslari.
13. Yevropa mamlakatlari turistik resurslari.
14. Shimoliy va Janubiy Amerika mamlakatlari turistik resurslari.
15. Afrika mamlakatlari turistik resurslari.
16. Avstraliya turizm resurslari.
17. Jahon madaniy-tarixiy merosini saqlashda YUNESKO va Butunjahon turistik tashkilotining BTT o'rni.
18. Rekreatsiya resurslarini muhofaza qilish.
19. Rekreatsiya resurslaridan foydalanishning iqtisodiy xususiyatlari.
20. Rekreatsiya infratuzilmasi.

21. Noyob tabiat yodgorliklari.
22. Mintaqalarda turizm turlarini rivojlantirish imkoniyatlari.
23. Ekoturizmni rivojlantirishda tabiatni alohida muhofaza qilinadigan hududlarning o'rni.
24. Davolash turizmining rivojlanish tendensiyalari.
25. Dunyoda barqaror turizmning o'rni.

3. VI. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- nazariy va amaliy muammolarni hal qilish uchun asosiy ilmiy-nazariy bilimlarni qo'llay oladi;
- tizimli va qiyosiy tahlilga ega bo'ladi;
- tadqiqot qobiliyatiga ega bo'ladi;
- mustaqil ishlashga qodir bo'ladi;
- tashabbus va ijodkorlikni, shu jumladan nostandart vaziyatlarda qabul qilishni o'rganadi;
- texnik qurilmalardan foydalanish, axborotni boshqarish va kompyuter bilan ishlash bilan bog'liq ko'nikmalarga ega bo'ladi
- og'zaki va yozma muloqot qobiliyatiga ega bo'ladi;
- o'rganish, hayot davomida o'z malakalarini oshirishib boradi;
- *Kashiy ko'nikmalarga ega bo'ladi:*
- ma'ruzalar uchun prezentatsiyalar, materiallar tayyorlash;
- zamonaviy telekommunikatsiya vositalaridan foydalanish;
- sport-ommaviy, dam olish va sog'lomlashtirish tadbirlarini o'tkazish rejalarini tuzish;
- turizm sohasida ilmiy-tadqiqot ishlari yo'nalishini rejalashtirish;
- ilmiy ishlarni malakali tayyorlash

4. VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlar qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar

5. VIII. Kreditlarni olish uchun talablar :

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.